

Magyarország-Horvátország
IPA Határon Átnyúló Együttműködési Program

Project ID	HUHR/1101/1.2.3/0001
Acronym	PANNON FLAVOURS
Project Title	Development of cross-border gastronomy routes in the Pannonian Basin

A helyi gasztronómiai attrakciók minősítési szempontrendszer

*A Dél-Dunántúli Idegenforgalmi Közhasznú Nonprofit Kft.
megbízásából készítette a MarkCon Csoport*

Szerkesztette: Pál Eszter

2015.

Magyarország-Horvátország
IPA Határon Átnyúló Együttműködési Program

Project ID	HUHR/1101/1.2.3/0001
Acronym	PANNON FLAVOURS
Project Title	Development of cross-border gastronomy routes in the Pannonian Basin

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés

2. A helyi termelők bemutatása

2.1. Ki minősül mezőgazdasági őstermelőnek?

2.1.1. A családi gazdaság és a családi gazdálkodó fogalma

2.2. A mezőgazdasági őstermelői termékek

2.3. A mezőgazdasági őstermelői tevékenységek

2.4. Ki minősül egyéni vállalkozónak?

2.5. Egyéni vállalkozói tevékenységek

2.6. Mit tekintünk cégnek?

3. A helyi termelőkre vonatkozó jogszabályok

3.1. Mit kell tenni, hogy helyi termelővé váljunk?

3.1.1. Az őstermelői tevékenység megkezdése

3.1.2. Az egyéni vállalkozói tevékenység megkezdése

3.1.3. A cégalapítás folyamata

3.2. Adózással és jövedelemszerzéssel, bevétellel és költségekkel kapcsolatos alapvető szabályozások, tudnivalók

3.2.1. Az őstermelői tevékenységből származó bevételek

3.2.2. A mezőgazdasági őstermelők költségeinek elszámolása

3.2.3. Az egyéni vállalkozói tevékenységből származó bevételek

3.2.4. Az egyéni vállalkozó költségei

3.3. A Nemzeti Fogyasztóvédelmi szerv ellenőrzési tevékenysége

Magyarország-Horvátország
IPA Határon Átnyúló Együttműködési Program

Project ID	HUHR/1101/1.2.3/0001
Acronym	PANNON FLAVOURS
Project Title	Development of cross-border gastronomy routes in the Pannonian Basin

1. Bevezetés

A tanulmány betekintést nyújt a helyi termelővé válás folyamatába, s tájékoztató jelleggel mutatja be annak jogszabályi feltételeit, jogi hátterét. A helyei termelők egyes altípusainak bemutatását követően ismerteti a rájuk vonatkozó működési feltételeket, majd kitér a helyi termelők által előállított és értékesítésre felkínált különféle termékkategóriákra vonatkozó egyedi szabályozási szempontokra.

A tanulmány célja, hogy segítséget nyújtson a helyi termelőknek, s iránymutatást adjon a megfelelő működési gyakorlat végzéséhez. A fejezetek között több helyen is elhelyezésre kerültek a témához kapcsolódó hasznos linkek, melyeket követve az érdeklődők további fontos információkat találnak.

2. A helyi termelők bemutatása

Helyi termelő nem csak őstermelő formában működhet, de egyéni vállalkozóként vagy bejegyzett céggként is. Ennek megfelelően ebben a részben bemutatásra kerül, hogy ki minősül őstermelőnek, egyéni vállalkozónak és végül, hogy mit tekintünk cégnek. A fejezetben kifejtésre kerül a családi gazdaság és a családi gazdálkodó valamint a kistermelő fogalma is, illetve pedig - állati- és növényi termék szerinti bontásban - felsorolásra kerülnek az őstermelői termékek és tevékenységek.

2.1. Ki minősül mezőgazdasági őstermelőnek?

Az 1995. évi CXVII. személyi jövedelemadóról szóló törvény *(Továbbiakban: Szja. tv.)* rendelkezése szerint mezőgazdasági őstermelő az a 16. életévét betöltött, nem egyéni vállalkozó magánszemély, aki a saját gazdaságában az Szja. tv. 6. számú mellékletében felsorolt termékek előállítására irányuló tevékenységet folytat, és ennek igazolására őstermelői igazolvánnyal rendelkezik, ideértve az erre a célra létesített nyilvántartásban családi gazdálkodóként bejegyzett magánszemélyt és e magánszemélynek a családi gazdaságban nem foglalkoztatottként közreműködő családtagját is, mindegyikre vonatkozóan a 6. számú mellékletben felsorolt termékek előállítására irányuló tevékenysége(i)nek bevétele (jövedelme) tekintetében.

Magyarország-Horvátország
IPA Határon Átnyúló Együttműködési Program

Project ID	HUHR/1101/1.2.3/0001
Acronym	PANNON FLAVOURS
Project Title	Development of cross-border gastronomy routes in the Pannonian Basin

2.1.1. A családi gazdaság és a családi gazdálkodó fogalma

Az adóév utolsó napján az erre a célra létesített nyilvántartásban családi gazdálkodóként bejegyzett magánszemély és a családi gazdaságban nem foglalkoztatottként közreműködő családtagja őstermelői tevékenysége tekintetében adókötelezettségeit - jogszabály eltérő rendelkezése hiányában - a mezőgazdasági őstermelőre irányadó szabályok szerint teljesíti.

A mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény 5.§ 4. pontja szerint **családi gazdaságnak** minősül a mezőgazdasági igazgatási szervnél családi gazdaságként nyilvántartásba vett mezőgazdasági üzem.

E § 20. pontja szerint *mezőgazdasági üzemnek* az azonos céllal működtetett mezőgazdasági termelési tényezők (föld, mezőgazdasági felszerelés, egyéb vagyonelemek) szervezeti alapegysége minősül, amely a gazdasági összetartozás révén gazdálkodási alapegység is.

Ugyancsak e törvény 3.§ 21. pontjában foglaltak szerint *mezőgazdasági üzemközpontnak* a földműves vagy mezőgazdasági termelőszervezet tulajdonában, illetve használatában álló, a mező- és erdőgazdasági tevékenység vagy a mező- és erdőgazdasági tevékenység és a kiegészítő tevékenység célját szolgáló gazdasági, lakó, illetve iroda épülettel beépített ingatlan vagy a tanya minősül, amely egyben a gazdálkodás végzésének vagy megszervezésének a mezőgazdasági igazgatási szervnél bejelentett helyéül is szolgál.

A törvény alkalmazásában:

→**mező-, erdőgazdasági tevékenység:** növénytermesztés, kertészet, állattartás, a méhanya nevelés, halászat, haltenyésztés, szaporítóanyag-termesztés, vadgazdálkodás, erdőgazdálkodás, kiegészítő tevékenységgel vegyes gazdálkodás;

→**kiegészítő tevékenység:** falusi és agroturizmus, kézművesipari tevékenység, fűrészáru-feldolgozás, takarmány-előállítás, mezőgazdasági termékből élelmiszer előállítása, dohányfeldolgozás, bioüzemanyag-előállítás a mező-, erdőgazdasági tevékenység során keletkezett melléktermékek, növényi és állati eredetű hulladék hasznosítása, nem élelmiszercélú feldolgozása, valamint az ezekből a termékekből keletkezett termékek közvetlen termelői értékesítése, mezőgazdasági szolgáltatás,

Magyarország-Horvátország
IPA Határon Átnyúló Együttműködési Program

Project ID	HUHR/1101/1.2.3/0001
Acronym	PANNON FLAVOURS
Project Title	Development of cross-border gastronomy routes in the Pannonian Basin

valamint a mezőgazdasági üzemhez tartozó termelési tényezők hasznosítása, értékesítése;

→**gazdálkodó család tagjának minősül:** a családi gazdálkodó, továbbá annak házastársa, élettársa, kiskorú gyermeke, unokája, valamint a gazdálkodó család tagjaként bejelentkezett nagykorú gyermeke, szülője, nagyszülője, testvére; a gyermekek az örökbe fogadott és a nevelt gyermeket is érteni kell.

2.1.2. A mezőgazdasági kistermelők fogalma

Arról, hogy ki minősül mezőgazdasági kistermelőnek szintén az 1995. évi CXVII. személyi jövedelemadóról szóló törvény rendelkezik. A törvény szerint tehát mezőgazdasági kistermelő az a mezőgazdasági őstermelő, akinek az e tevékenységéből az adóévben megszerzett bevétele a 8 millió forintot nem haladja meg (Szja. tv. 3. § 19.)

2.2. A mezőgazdasági őstermelői termékek

A mezőgazdasági őstermelői termékek és tevékenységek a hivatalos sorszám, megnevezés és vámtarifaszám feltűntetésével az Szja. tv. 6. számú melléklete alapján az alábbiakban kerülnek felsorolásra.

A) Állat, állati termék

1. Élő állat (ideértve a méhcsaládot, a méhanyát, a méhbábot, a méhrajt is) 0101-0106-ból, kivéve: a sportló, a versenyló, a kutya, a macska, a laboratóriumi állat, a vírus- és szérumállat, a dísz- és állatkerti állat, a vadon élő, a vadsparkban és a vadaskertben élő fajok, a természetvédelmi oltalom alatt álló, gyűjtési tilalom alá eső állatfajok 0301-ből, 0306-ból, 0307-ből
2. Tej és tejipari termék 0401-0406
3. Madártojás héjában, kivéve: a gyógyászati tenyésztőtojás, a vadon élő madár tojása 0407
4. Természetes méz (ideértve a lépes-, a termelői és az egyéb természetes mézet is) 0409
5. Állati eredetű termék: nyers állati szőr nem textilipari célra, nyers toll legfeljebb tisztítva, nyers gyapjú, nyers finom vagy durva állati szőr 0502-0503, a 0505-ből, az 5101-ből, 5102
6. Nyers méhviasz és feldolgozási maradék termék 152190 91 00-ből, 152200 99 00-ből

Magyarország-Horvátország
IPA Határon Átnyúló Együttműködési Program

Project ID	HUHR/1101/1.2.3/0001
Acronym	PANNON FLAVOURS
Project Title	Development of cross-border gastronomy routes in the Pannonian Basin

7. Propolisz (méhszurok), továbbá 130190 90 99-ből, méhpempő 0410-ből, nyers virágpóráz 121299 80 00-ből, méhméreg 300190 99 00-ből, máshova nem sorolt méhészeti termék 210690 98 99-ből

B) Növény, növényi termék

8. Élő növény a 0601-ből, kivéve: a hínár, az alga a 0602-ből

9. Díszítés vagy csokorkészítés céljára szolgáló vágott virág, bimbó, lombzat, ág és más növényi rész, kivéve: a moha, a zuzmó, a tűlevelű ág 0603, a 0604-ből

10. Zöldségfélék, étkezésre alkalmas gyökerek és gumók frissen, hűtve, fagyasztva, ideiglenesen tartósítva vagy szárítva, továbbá tisztított, koptatott, hámozott, darabolt, csomózott zöldség, burgonya 0701-0714

11. Gyümölcs és dió, valamint citrus- és dinnyefélék héja étkezésre alkalmas állapotban, frissen, hűtve, fagyasztva, ideiglenesen tartósítva vagy szárítva, továbbá tisztított, hámozott, negyedelt, felezett gyümölcs 0801-0814

12. Fűszernövények és fűszerek: fűszerpaprika 0904 20-ből, borókabogyó 0909 50-ből, sáfrány 0910 20, kakukkfű 0910 40-ből, ánizsmag 0909 1000, köménymag 0909 30, kapormag 0910 99-ből, egyéb hazai fűszernövények 0709 90-ből, 1211 90-ből

13. Gabonafélék szemtermése, búza, kétszeres rozs, árpa, zab, kukorica, rizs, cirok, hajdina, köles, kanárimag, triticales és más hibrid, kivéve a malomiparban megmunkáltakat 1001-1005, 100610, 1007-1008

14. Olajos magvak és olajtartalmú gyümölcsök: szójabab, földimogyoró, lenmag, repce, napraforgó, ricinus, mustármag, sáfránymag, mákszem, kendermag 1201-1207

15. Vetőmag, gyümölcs vagy spóra-vetési célra 1209

16. Ipari növények: komlótoz és lupulin 1210, növény és növényrész, ha az illatszer-, gyógyszer-, növényvédőszer- és hasonló iparban alapanyag (angelikagyökér és -mag, anyaróz, bazsalikom, birsmag, bojtorján, borágófű, csillagvirághagyma, diólevél, fehér és fekete üröm, fekete bodza, fenyőruha, galangagyökér, gyermekláncfű, gyűszűvirág, hársfavirág és -levél, hunyor, imola, izsó, kamillavirág, kökörtin, macskagyökér, mákgubó, maszlag, menta, morzsika, nadragulya, nőszirm, orvosi pemetefű, ökörfarkkóró, papsajt, rozmarin, rózsaszirm, rutalevél, sártök, szagos müge, szárcagyökér, tárnics, útifű, vadmajoránna, vasfű, veronikafű, vidrafű, zsálya stb.), hazai

Magyarország-Horvátország
IPA Határon Átnyúló Együttműködési Program

Project ID	HUHR/1101/1.2.3/0001
Acronym	PANNON FLAVOURS
Project Title	Development of cross-border gastronomy routes in the Pannonian Basin

gyógynövények 1211-ből, szentjánoskenyér, cukorrépa, cukornád, barack- és szilvماغ, pörköletlen cikóriagyökér 1212-ből, gabonaszalma és- pelyva 1213, takarmánynövény: karórépa, marharépa, takarmányrépa, takarmánygyökér, széna, lucerna, lóhere, baltacim, takarmánykáposzta, csillagfürt, bükköny 1214

17. Növényi eredetű nyersanyag fonásra, illetve seprű vagy ecset készítésére: nád, sás, fűzfavessző 1401, 1403

18. Feldolgozott (véglegesen tartósított vagy konzervált, illetve közvetlenül fogyasztható) zöldség, gyümölcs és dió 2001-2009

19. Szőlőbor 2 litert meghaladó kiszerezésben 2204 29-ből, kivéve: a 22042999

20. Szőlőmust 2204 30

21. Állatok etetésére szolgáló növényi eredetű termék: makk, vadgesztenye, kukoricacsutka, -szár, -csehé, -levél, répafej, zöldségfélék héja, gyümölcshulladék stb. 2308 00 40, 2308 00 90-ből

22. Nyers dohány, szárítva is, de nem pácolva vagy fermentálva, dohányhulladék 2401-ből

23. Szerves trágya 3101

24. Szőlővenyige 4401-ből

25. Fából kizárólag hasítással készített karó, cölöp, cövek, pózna, bot stb. 4404-ből

26. Len és valódi kender (*Cannabis sativa* L), nyersen 5301-ből, 5302-ből

27. Karácsonyfa 0604-ből

28. Borseprő, borkó 2307-ből

C) Tevékenységek

Az 1999. évben az a termék vagy tevékenység, amelyet az A)–C) pontokban felsoroltak kiegészítéseként kormányrendelet határoz meg.

2.3. A mezőgazdasági őstermelői tevékenységek

A 6. számú melléklet az 1995. évi CXVII törvényhez az előzőekben írt C ponton kívül a következőt írja a mezőgazdasági őstermelői tevékenységekről:

Mezőgazdasági őstermelői tevékenységnek minősül a saját gazdaságban történő növénytermelés, ültetvénytelepítés, állattenyésztés, termékfeldolgozás, ha az a saját gazdaságban előállított alapanyag felhasználásával történik, a saját gazdaságban egyes

Magyarország-Horvátország
IPA Határon Átnyúló Együttműködési Program

Project ID	HUHR/1101/1.2.3/0001
Acronym	PANNON FLAVOURS
Project Title	Development of cross-border gastronomy routes in the Pannonian Basin

mezőgazdasági termékek jogszabályba nem ütköző gyűjtése, a saját tulajdonú földterületen végzett erdőgazdálkodás, mindezekre nézve akkor, ha az előállított termék vagy a tevékenység a 6. számú melléklet II. pontjában *(az előzőekben A és B pontban, szerkesztő megjegyzése)* felsoroltak valamelyikébe beletartozik.

A már többször hivatkozott Szja. tv., illetve a 6. számú melléklet teljes terjedelmében az alábbi linken tekinthető meg:

http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99500117.TV

2.4. Ki minősül egyéni vállalkozónak?

Az egyéni vállalkozóról és az egyéni cég alapvető jellemzőiről a 2009. évi CXV. törvény rendelkezik. A hivatkozott törvény teljes terjedelmében az alábbi linken tekinthető meg:

<http://net.jogtar.hu/jr/gen/getdoc2.cgi?dbnum=1&docid=A0900115.TV>

Az egyéni vállalkozókról szóló törvény szabályozza az egyéni vállalkozók tevékenysége megkezdésének, folytatásának, szünetelésének és megszűnésének, valamint a Magyarországon székhellyel rendelkező egyéni cég alapításának, működésének és megszűnésének feltételeit, tagjának vagy tagjainak jogait és kötelezettségeit.

Az egyéni vállalkozói igazolvány az egyéni vállalkozói tevékenység megkezdésének és folytatásának nem feltétele, de ha az egyéni vállalkozó kéri, számára a Hatóság egyéni vállalkozói igazolványt állít ki.

A 2009. évi CXV. törvény alapján egyéni vállalkozó lehet:

- a) a magyar állampolgár,
- b) az Európai Unió tagállamának vagy az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más államnak az állampolgára, továbbá az Európai Közösség és tagállamai, valamint az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban nem részes más állam között létrejött nemzetközi szerződés alapján a letelepedés tekintetében az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más állam állampolgáiraival azonos jogállást élvező személy,

Magyarország-Horvátország
IPA Határon Átnyúló Együttműködési Program

Project ID	HUHR/1101/1.2.3/0001
Acronym	PANNON FLAVOURS
Project Title	Development of cross-border gastronomy routes in the Pannonian Basin

c) a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény hatálya alá tartozó, a b) pontban nem említett olyan személy, aki a szabad mozgás és tartózkodás jogát Magyarország területén gyakorolja,

d) a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény hatálya alá tartozó bevándorolt vagy letelepedett jogállású személy, a keresőtevékenység folytatása céljából, családegyesítés céljából vagy tanulmányi célból kiadott tartózkodási engedéllyel rendelkező személy, valamint a humanitárius célból kiadott tartózkodási engedéllyel rendelkező befogadott és hontalan.

A 2009. évi CXV. törvény alapján nem lehet egyéni vállalkozó:

a) aki korlátozottan cselekvőképes vagy cselekvőképtelen,

b) akit

ba) a 2013. június 30-ig hatályban volt közélet tisztasága elleni [a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: 1978. évi IV. törvény) XV. Fejezet VII. cím], nemzetközi közélet tisztasága elleni (1978. évi IV. törvény XV. Fejezet VIII. cím), gazdasági (1978. évi IV. törvény XVII. Fejezet) vagy vagyon elleni (1978. évi IV. törvény XVIII. Fejezet) bűncselekmény,

bb) korrupciós [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) XXVII. Fejezet], vagyon elleni erőszakos (Btk. XXXV. Fejezet), vagyon elleni (Btk. XXXVI. Fejezet), szellemi tulajdonjog elleni (Btk. XXXVII. Fejezet), pénz- és bélyegforgalom biztonsága elleni (Btk. XXXVIII. Fejezet), költségvetést károsító (Btk. XXXIX. Fejezet), pénzmosás (Btk. XL. Fejezet), a gazdálkodás rendjét sértő (Btk. XLI. Fejezet), a fogyasztók érdekeit és a gazdasági verseny tisztaságát sértő (Btk. XLII. Fejezet) vagy a tiltott adatszerzés és az információs rendszer elleni (Btk. XLIII. Fejezet) bűncselekmény miatt jogerősen végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték, amíg az elítéléséhez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól nem mentesül,

c) akit szándékos bűncselekmény miatt jogerősen egy évet meghaladó, végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték, amíg az elítéléséhez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól nem mentesül,

d) aki egyéni cég tagja vagy gazdasági társaság korlátlanul felelős tagja.

Magyarország-Horvátország
IPA Határon Átnyúló Együttműködési Program

Project ID	HUHR/1101/1.2.3/0001
Acronym	PANNON FLAVOURS
Project Title	Development of cross-border gastronomy routes in the Pannonian Basin

2.5. Egyéni vállalkozói tevékenységek

Az egyéni vállalkozók tevékenysége gyakorlatilag nincs megkötve, a TEÁOR-számokból képzett a mindenkor hatályos Önálló vállalkozók tevékenységi jegyzéke (ÖVTJ) tartalmazza az egyéni vállalkozók által végezhető tevékenységek listáját.

A jelenleg hatályos ÖVTJ lista teljes terjedelmében az alábbi linken tekinthető meg:

https://www.ksh.hu/docs/osztalyozasok/ovtj2/ovtj_forditokulcs_2015_2014.pdf

A 2009. évi CXV. törvény csupán annyit ír elő a végezhető tevékenységekre vonatkozóan, hogy képesítéshez kötött tevékenységet az egyéni vállalkozó csak akkor folytathat, ha a jogszabályokban meghatározott képesítési követelményeknek megfelel. Jogszabály - ide nem értve az önkormányzati rendeletet - eltérő rendelkezése hiányában képesítéshez kötött tevékenységet az egyéni vállalkozó akkor is folytathat, ha a képesítési követelményeknek maga nem felel meg, de az adott tevékenység folytatásában személyesen közreműködő, általa határozatlan időre foglalkoztatott személyek között van olyan, aki az előírt képesítéssel rendelkezik.

2.6. Mit tekintünk cégnek?

A cég fogalmát a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló, 2006. évi V. törvény a következők szerint határozza meg. „A cég - ha törvény eltérően nem rendelkezik - az a jogalany, amely a cégnyilvántartásba történő bejegyzéssel, üzletszerű gazdasági tevékenység folytatása céljából jön létre.”

A 2006. évi V. törvény teljes egészében az alábbi linken tekinthető meg:

http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A0600005.TV

3. A helyi termelőkre vonatkozó jogszabályok

A helyi termelőkre számos törvényi szabályozás irányul. Egyrészt mivel jövedelemszerzéssel járó gazdasági tevékenységet végeznek, adózási szabályok vonatkoznak rájuk, másrészt mivel sokan közülük az élelmiszerek kategóriájába tartozó termékeket állítanak elő, ezért az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat (ÁNTSZ) is szigorúan ellenőrzi őket, hogy az előírásoknak megfelelően végzik-e tevékenységüket.

Project ID	HUHR/1101/1.2.3/0001
Acronym	PANNON FLAVOURS
Project Title	Development of cross-border gastronomy routes in the Pannonian Basin

Ebben a fejezetben elsőként bemutatásra kerül, hogy hogyan válhat valaki helyi termelővé, ezt követően pedig a működés jogi feltételeiről lesz szó. Ismertetésre kerülnek a legfőbb adózással, valamint jövedelemszerzéssel kapcsolatos tudnivalók, illetve a Nemzeti Fogyasztóvédelmi szerv ellenőrzési tevékenysége.

3.1. Mit kell tenni, hogy helyi termelővé váljunk?

3.1.1. Az őstermelői tevékenység megkezdése

Az őstermelői tevékenység megkezdése előtt minden esetben ki kell váltani az ún. őstermelői igazolványt. Az őstermelői igazolvány része az adóévre hitelesített értékesítési betétlap, amely egyben bevételi nyilvántartásnak is minősül, amennyiben az adózó bevételi nyilvántartás vezetésére kötelezett. Az igazolvány kiadása a Magyar Agrár-, Élelmiszergazdasági és Vidékfejlesztési Kamara (továbbiakban: NAK) megyei ügyintéző szervezetének hatáskörébe tartozik. Az állandó lakóhely szerint illetékes NAK megyei ügyintéző szervezete az igazolványt az adóévre vonatkozó értékesítési betétlappal és a hitelesített adatnyilvántartó lap másolatával együtt állítja ki. A NAK megyei ügyintéző szervezete az adott adóévre vonatkozóan új értékesítési betétlapot ad ki. Az igazolvány a mezőgazdasági őstermelő nyilatkozata alapján legfeljebb három adóévre állítható ki azzal, hogy igazolvány kiadásával egyidejűleg legfeljebb három adóévre szóló értékesítési betétlap adható ki.

A NAV által kiadott 6. számú füzet szerint, mely az őstermelők adózására vonatkozó legfontosabb információkat mutatja be, a magánszemély az őstermelői igazolvány kiváltásához tett nyilatkozatát kiegészítheti a közös háztartásban élő családtagjaival tett együttes nyilatkozattal, mely szerint a mezőgazdasági őstermelői tevékenységet közös őstermelői igazolvány kiváltásával kívánják folytatni. Közös háztartás alatt az egy lakóingatlanban együttlakó, ott bejelentett lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező természetes személyek közössége értendő. Közös háztartásban élő családtagnak minősül a mezőgazdasági őstermelő házastársa, egyeneságbeli rokona, az örökbe fogadott, mostoha és nevelt gyermeke, valamint az örökbe fogadó, mostoha és nevelőszülője.⁶ A közös igazolvány kiváltásának egyik feltétele, hogy minden egyes családtagnak az őstermelői jövedelmére ugyanazon adózási módot kell választania (pl. az általános forgalmi adó, az átalányadózás, a tételes költségelszámolás tekintetében).

Project ID	HUHR/1101/1.2.3/0001
Acronym	PANNON FLAVOURS
Project Title	Development of cross-border gastronomy routes in the Pannonian Basin

További feltétel, hogy a közös őstermelői tevékenység időszakában a családtagok egymással nem állhatnak munkaviszonyban, munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban és a segítő családtagra vonatkozó rendelkezéseket egymásra vonatkozóan nem alkalmazhatják. A közös őstermelői igazolványt annak a családtagnak a nevére kell kiállítani, akit a családtagok egybehangzóan megneveznek az együttes nyilatkozatukban. Ha a magánszemélyek közös őstermelői igazolvány alapján folytatják a mezőgazdasági őstermelői tevékenységet és költségeiket tételesen számolják el, úgy az e tevékenységükből elért bevételeiket és költségeiket létszámarányosan meg kell osztaniuk. A bevételek és költségek igazolására a közös őstermelői tevékenységben résztvevő bármelyik magánszemély nevére kiállított bizonylat egyenértékű

Egy, az alapvetően helyi termelői piacokon értékesíteni vágyó őstermelőkre vonatkozó tanulmány az alábbiakban sorolta fel az őstermelői lét megkezdéséhez szükséges feladatokat és tudnivalókat:

1. *Adószám kiváltása:*

A piacon kizárólag adószámmal rendelkező őstermelő értékesíthet, ugyanis bizonylat/számla adása kötelező. Adószámot az adott adóhatóságnál lehet kérvényezni őstermelői igazolvánnyal. Nyomtatvány általában minden Önkormányzatnál található.

2. *Őstermelői igazolvány kiváltása:*

Őstermelői igazolványt az illetékes falugazdász állítja ki. Az igazolvány kiállításához szükséges megnevezni az előállítani kívánt terméket, a termelés helyét, a termelési terület nagyságát, a művelési ágat, aranykorona értéket. Nyomtatvány elérhető a helyi Önkormányzatnál.

3. *Kistermelői regisztráció: (amennyiben az őstermelő kistermelői kategóriába tartozik)*

Ehhez a nyomtatvány szintén az Önkormányzatoknál áll rendelkezésre. Az Önkormányzatok legtöbb esetben vállalják, hogy a kistermelői regisztrációkat eljuttatják az illetékes szervhez. A kistermelői regisztrációt követően a hatóság helyszíni ellenőrzést végez, amelynek során az előállítás körülményeit vizsgálják (pl. higiénia – normál konyhai körülmények megfelelőek-e). Ezt követi az igazolás kiadása. A növénytermesztés során történő permetezésekről és a használt

Magyarország-Horvátország
IPA Határon Átnyúló Együttműködési Program

Project ID	HUHR/1101/1.2.3/0001
Acronym	PANNON FLAVOURS
Project Title	Development of cross-border gastronomy routes in the Pannonian Basin

anyagokról vezessenek naplót! Permetezési napló elérhető az önkormányzatnál. A feldolgozott termékekről és hozzávalóiról (pl. fűszerek) vezessenek nyilvántartást.

4. Egészségügyi kiskönyv kiváltása:

- Feldolgozatlan, növényi eredetű termék árusítása esetén (pl. gyümölcs, zöldség), nincs szükség egészségügyi kiskönyvre.
- Ha feldolgozott terméket (lekvárt, pirospaprika őrleményt, házi savanyúságot) szeretnének értékesíteni, akkor egészségügyi kiskönyvet kell beszerezni. Ehhez tüdőszűrés és üzemorvosi vizsgálat szükséges.

5. Nyugtatómb/számlatómb/egészségügyi kiskönyv vásárlása:

Nyugtatómböt/számlatómböt/egészségügyi kiskönyvet nyomtatványboltban lehet beszerezni. Ehhez az őstermelői igazolvány és adóazonosító kártya bemutatása szükséges.

6. Amennyiben a kistermelő bejelenti a 210/2009. (IX. 29.) Korm. rendelet szerinti kereskedelmi tevékenység végzését is a területileg illetékes önkormányzatnál, úgy nyilvántartásba kell vetetnie magát az Agrárkamara területi szervezeténél is. (www.agrarkamara.hu)
7. A kistermelő csak az érvényes igazolványok és nyilvántartásba vételi határozatok birtokában kezdheti meg a tevékenységét. Az engedélyeit és okmányait mindig a gyártó telephelyen kell tartania és esetleges hatósági ellenőrzés során azokat be kell tudnia mutatni.

3.1.2. Az egyéni vállalkozói tevékenység megkezdése

Az egyéni vállalkozói tevékenység megkezdése minden esetben bejelentési kötelezettséggel jár, melyről a 2009. évi CXV. törvény rendelkezik.

A 2009. évi CXV. törvény az alábbiakat mondja ki az egyéni vállalkozói tevékenységhez kapcsolódó bejelentési kötelezettséggel kapcsolatban:

(1) Az egyéni vállalkozói tevékenység nyilvántartásával kapcsolatos hatósági feladatokra az e törvényben foglalt eltérésekkel megfelelően alkalmazni kell a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályairól szóló törvénynek a nyelvhasználatra és a tolmács igénybevételére, az adatkezelésre, a joghatóságra, hatáskörre és illetékességre, a kapcsolattartás általános szabályaira, valamint az elektronikus kapcsolattartásra és az

Magyarország-Horvátország
IPA Határon Átnyúló Együttműködési Program

Project ID	HUHR/1101/1.2.3/0001
Acronym	PANNON FLAVOURS
Project Title	Development of cross-border gastronomy routes in the Pannonian Basin

elektronikus tájékoztatásra, a képviselőre, az iratra, a határidő számítására, a kérelemre, a közreműködő hatóságra, az igazolási kérelemre, a jogorvoslatra, továbbá a költségmentességre vonatkozó rendelkezéseit azzal, hogy ahol a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályairól szóló törvény ügyfelet említ, azon a bejelentőt kell érteni.

(2) Az egyéni vállalkozói tevékenység megkezdésének és megszüntetésének bejelentése elektronikus úton, ügyfélkapun keresztül, vagy személyesen kezdeményezhető.

(3) Az egyéni vállalkozói tevékenység szünetelésének bejelentésével, valamint a változás bejelentéssel kapcsolatos eljárások kizárólag elektronikus úton, ügyfélkapun keresztül kezdeményezhetők.

A bejelentésnek tartalmaznia kell:

a) a bejelentő családi és utónevét, születési családi és utónevét, anyja családi és utónevét, születési helyét és idejét, lakcímét vagy szálláshelyét (a továbbiakban együtt: lakcím), értesítési címét, állampolgárságát,

b) nyilatkozatot arról, hogy nem állnak fenn a 3. §-ban meghatározott kizáró okok,

c) a főtevékenységet, és a folytatni kívánt egyéb tevékenységet (tevékenységeket) a gazdasági tevékenységek statisztikai osztályozása NACE Rev. 2. rendszerének létrehozásáról szóló 1893/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendeleten alapuló TEÁOR-számokból képzett a mindenkor hatályos Önálló vállalkozók tevékenységi jegyzéke (ÖVTJ) szerinti ÖVTJ kód szerint megjelölve,

d) a székhely, valamint szükség szerint a telephely (telephelyek) és a fióktelep (fióktelepek) címét,

e) az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvényben (a továbbiakban: Art.) meghatározott további adatokat és nyilatkozatokat, amelyek az állami adóhatósághoz való bejelentkezési kötelezettség teljesítéséhez szükségesek.

(2) A bejelentési űrlapnak tájékoztatást kell tartalmaznia arról, hogy a bejelentő mely adatai és milyen célból kerülnek be az egyéni vállalkozói nyilvántartásba és ezek közül melyek lesznek bárki számára megismerhető, nyilvános adatok.

(3) A székhely, telephely, fióktelep fogalmára a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (a továbbiakban: Ctv.) rendelkezéseit kell alkalmazni.

Project ID	HUHR/1101/1.2.3/0001
Acronym	PANNON FLAVOURS
Project Title	Development of cross-border gastronomy routes in the Pannonian Basin

3.1.3. A cégalapítás folyamata

A cégalapítás – ahogyan az egyéni vállalkozói tevékenység megkezdése - minden esetben bejelentési kötelezettséggel jár, melyről a 2006. évi V. törvény rendelkezik.

Kötelező cégbejegyzés esetén a bejegyzési kérelem előterjesztésének határideje - ha törvény kivételt nem tesz - a létesítő okirat aláírásától, illetve elfogadásától számított harminc nap. Ha a cég alapításához hatósági engedély szükséges, a bejegyzési kérelem előterjesztésének határideje az engedély kézhezvételétől számított tizenöt nap.

A cégbíróság 50 000 forinttól 900 000 forintig terjedő pénzbírsággal sújtja azt, aki a bejelentési kötelezettségét késedelmesen teljesíti.

A bejegyzési (változásbejegyzési) kérelmet és annak mellékleteit a jogi képviselő elektronikus okirat formájában, elektronikus úton a céginformációs szolgálathoz küldi meg. A bejegyzési (változásbejegyzési) kérelem a kormányzati portál útján is benyújtható. A bejegyzési (változásbejegyzési) kérelem benyújtására vonatkozó határidők szempontjából a céginformációs szolgálathoz, illetve a kormányzati portálhoz érkezés időpontja irányadó.

Az eljárási illetéket és a közzétételi költségtérítést elektronikus úton kell megfizetni a bejegyzési (változásbejegyzési) kérelem benyújtását megelőzően, a céginformációs szolgálat honlapjáról letöltött illeték, valamint költségtérítési ügyazonosító szám feltüntetésével. Az illetéket a cégbíróságnak a kincstárnál vezetett illetékbevétele számlájára, a közzétételi költségtérítést pedig az igazságügyért felelős miniszter által vezetett minisztériumnak a kincstárnál vezetett számlájára kell utalni. Az illeték és a költségtérítés befizetésének összegéről és időpontjáról a kincstár - a bejegyzést kérő jogi képviselőjének minősített elektronikus aláírással ellátott kérelmére, amelyben az ügyazonosító számokat fel kell tüntetni - egy munkanapon belül elektronikus úton fokozott biztonságú aláírással ellátott igazolást küld. Az igazolásokat a bejegyzési (változásbejegyzési) kérelemhez mellékelni kell. Az illeték és a költségtérítés elektronikus úton történő megfizetésének részletes szabályait külön jogszabály állapítja meg.

A bejegyzési kérelem cégbírósághoz történő érkezésekor a cég az azonosításra, illetve valamennyi más cégtől való megkülönböztetésére alkalmas cégjegyzékszámot kap, amelyet ettől kezdődően az iratain fel kell tüntetnie. A cégbíróság az érintett

Magyarország-Horvátország
IPA Határon Átnyúló Együttműködési Program

Project ID	HUHR/1101/1.2.3/0001
Acronym	PANNON FLAVOURS
Project Title	Development of cross-border gastronomy routes in the Pannonian Basin

szervezetektől - az erre a célra létrehozott elektronikus rendszer útján beszerzi, és ezáltal a cégjegyzékben rögzítésre kerül a cég adószáma (ideértve a közösségi adószámot is), valamint statisztikai számjele. Az érintett szervezetek kötelesek ezeket az adatokat haladéktalanul a cégbíróság rendelkezésére bocsátani.

A cégbíróság a kérelem érkezését követően, legkésőbb nyolc munkanapon belül megvizsgálja, hogy azok az adatok, amelyeknek bejegyzését az adott cégformára vonatkozóan e törvény előírja, illetve a létesítő okirat, valamint a bejegyzési kérelem alapjául szolgáló, kötelezően, illetve szükség szerint csatolandó egyéb okiratok megfelelnek-e a jogszabályok rendelkezéseinek.

3.2. Adózással és jövedelemszerzéssel, bevétellel és költségekkel kapcsolatos alapvető szabályozások, tudnivalók

Az egyéni vállalkozók és cégek adózásának szabályait alapvetően az ÁFA törvény, és a Szja törvény határozza meg. A Nemzeti Adó- és Vámhivatal meghatározott időközönként információs füzeteket ad ki, melyek között olyan is található, mely a mezőgazdasági őstermelő magánszemélyek adózására vonatkozó legfontosabb szabályokat tartalmazza. A 6. számú füzet teljes terjedelmében az alábbi linken tekinthető meg:

http://www.nav.gov.hu//data/cms357126/6.sz.fuzet_Mez_gazdasagi_stermel_k.pdf

Az alábbiakban az őstermelők és az egyéni vállalkozók költségeiről és bevételeiről lesz szó.

3.2.1. Az őstermelői tevékenységből származó bevételek

A 6. számú füzet a mezőgazdasági őstermelői tevékenységekre az alábbi bevételekkel kapcsolatos megállapítások teszi:

a) A mezőgazdasági termékek gyűjtése esetén saját gazdaság alatt a terület feletti rendelkezési jogot gyakorlónak legalább a szóbeli hozzájárulását és a gyűjtést folytató magánszemélynek a gyűjtés eredményének felhasználása feletti rendelkezési jogosultságát kell érteni.

b) A saját gazdaságban előállított virágok és dísznövények értékesítéséből származó bevételt akkor lehet őstermelői bevételként figyelembe venni, ha az az évi 250 ezer forintot nem haladja meg.

Magyarország-Horvátország
IPA Határon Átnyúló Együttműködési Program

Project ID	HUHR/1101/1.2.3/0001
Acronym	PANNON FLAVOURS
Project Title	Development of cross-border gastronomy routes in the Pannonian Basin

Ha meghaladja, akkor az egész bevétel nem számít őstermelői tevékenység bevételének, azonban – ha a magánszemély e tevékenységével összefüggésben vagy egyébként az őstermelői igazolványt kiváltotta – az ellenérték kifizetésére ekkor is alkalmazhatók a mezőgazdasági őstermelőre vonatkozó előírások.

c) A saját gazdaságban termelt szőlőből saját gazdaságban készített szőlőmust, sűrített szőlőmust, szőlőbor értékesítése akkor számít őstermelői tevékenység bevételének, ha a magánszemély ezeket a termékeket az adott évben kifizetőnek és/vagy termelői borkimérésben végső fogyasztó részére értékesíti, és az értékesítésükből származó bevétel együttvéve az évi 4 millió forintot nem haladja meg. Ha a bevétel meghaladja a 4 millió forintot, vagy az értékesítés nem kizárólag az előzőek szerint történik, akkor az egész bevétel nem számít őstermelői tevékenység bevételének.

Ha a magánszemély e tevékenységével összefüggésben vagy egyébként az őstermelői igazolványt kiváltotta, az ellenérték kifizetésére akkor is alkalmazhatók a mezőgazdasági őstermelőre vonatkozó előírások, ha a bevétel a 4 millió forintot meghaladja.

Ha a magánszemély a saját termelői borkimérésében az előzőek mellett, nem a saját őstermelői tevékenységében előállított bármely más terméket is értékesít, és/vagy szolgáltatást is nyújt, akkor az őstermelői és más bevételeit, illetőleg azok megszerzése érdekében felmerült költségeit külön-külön kell nyilvántartania, azzal, hogy ha valamely költség többféle értékesítéssel is összefügg, akkor azt – ha e törvény másként nem rendelkezik – a bevételek arányában kell megosztania.

Az 1995. évi CXVII. személyi jövedelemadóról szóló törvény 2. számú melléklete szerint **bevételnek minősül** többek között:

- az értékesített termék, a tevékenység ellenértékeként vagy ezek előlegeként befolyt, vagy váltóval kiegyenlített összeg, a természetben kapott ellenérték (valamennyi esetben a felár, az engedmény, az árkiegészítés figyelembevételével);
- a szállításért, vagy csomagolásért külön felszámított összeg;
- az előállított vagy vásárolt terméknek, a végzett vagy vásárolt szolgáltatásnak a szokásos piaci értéke, ha azokat a magánszemély saját célra használja fel, illetőleg részben vagy egészben ellenszolgáltatás nélkül másnak átengedi

Project ID	HUHR/1101/1.2.3/0001
Acronym	PANNON FLAVOURS
Project Title	Development of cross-border gastronomy routes in the Pannonian Basin

akkor, ha ezzel kapcsolatosan bármely évben költséget számolt el. (Nem kell a bevételt növelni a saját célra történő felhasználás és a részben vagy egészben ellenszolgáltatás nélküli átengedés értékével, ha az azzal kapcsolatos kiadásokat nem számolta el költségként, vagy ha e kiadásokkal az összes költséget arányosan csökkenti, vagy a terméket, a szolgáltatást elemi károk, katasztrófák esetén közadakozás keretében nyújtotta.)

- az adó különbözetének visszatérítése, ha a befizetést az őstermelésből származó bevételével szemben költségként bármely évben elszámolta;
- a káreseménnyel összefüggésben kapott kártalanítás, kártérítés, ideértve a felelősségbiztosítás alapján felvett összeget is, továbbá annak a biztosítási szolgáltatásnak az értéke, amely esetében az arra jogosító biztosítási díjat korábban elszámolta költségként az őstermelő;
- a kapott kamat;
- a kapott kötbér, a késedelmi kamat, a bírság, a büntetés címén kapott összeg, valamint a fizetett kötbér, kamat, bírság, büntetés visszatérítése címén kapott összeg, *kivéve*, ha ez utóbbiakat korábban költségként nem számolta el;
- a kizárólag üzemi célt szolgáló tárgyi eszköz - ideértve a selejtezett tárgyi eszközt is -, nem anyagi javak, anyag, félkész termék értékesítésekor kapott ellenérték, illetőleg a szokásos piaci érték (ha ez utóbbi a több), ha annak beszerzési, előállítási költségét bármelyik évben költségként érvényesítette, vagy értékcsökkenési leírással elszámolta;
- az őstermelői tevékenységet szolgáló termőföld eladási ára;
- a 100 ezer forintnál magasabb egyedi értékű kizárólag üzemi célt szolgáló tárgyi eszköz - ha annak értékét a mezőgazdasági őstermelő egy összegben elszámolta - ellenszolgáltatás nélküli átruházásakor - *kivéve* a magánszemélynek ellenszolgáltatás nélkül történő, adófizetési kötelezettséggel járó átadást - a beszerzés időpontjától számított
 - egy éven belül a beszerzési érték 100 százaléka,
 - egy éven túl, de két éven belül a beszerzési érték 66 százaléka,
 - két éven túl, de három éven belül a beszerzési érték 33 százaléka,
 - három éven túl nulla.

Project ID	HUHR/1101/1.2.3/0001
Acronym	PANNON FLAVOURS
Project Title	Development of cross-border gastronomy routes in the Pannonian Basin

A 6. számú füzet további gyakorlati tudnivalókat is ismeret:

- A gazdálkodó család tagjai tételes költségelszámolás választása során az őstermelői tevékenységből származó jövedelmüket csökkenthetik annak a veszteségnek az összegével, amelyet a családi gazdaság nyilvántartásba vétele előtt határoztak el. Ebből az is következhet, hogy adott esetben a családtagok nem azonos nagyságú jövedelem után adóznak.
- Amennyiben a gazdálkodó család tagja kilép a családi gazdaságból, a bevételt és a költségeket a kilépés időpontjával a megállapodásuk szerint kell felosztani a családtagok között. A továbbiakban a bevétel és az igazolt költség már csak a csökkent létszám alapulvételével osztható fel az adóév végén a családi gazdaság tagjai között. A kiválás időpontjában fennálló vevői tartozásokból befolyt összeget a megállapodásban foglaltak szerint kell figyelembe venni a családi gazdaságban vagy a kivált tagnál.

3.2.2. A mezőgazdasági őstermelők költségeinek elszámolása

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal által kiadott 6. sz. információs füzet szerint a mezőgazdasági őstermelő – néhány eltéréssel – költségeit az egyéni vállalkozókra vonatkozó szabályok szerint érvényesítheti. Az egyéni vállalkozókra vonatkozó szabályokat az Szja. 3. számú melléklete tartalmazza, mely teljes terjedelmében (a teljes Szja. tv., szerkesztő megjegyzése) az alábbi linken tekinthető meg:

http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99500117.TV

A 6. számú információs füzet szerint elismert költségnek csak a bevételszerző tevékenységgel közvetlenül összefüggő, kizárólag a bevétel megszerzése, a tevékenység folytatása érdekében az adóévben ténylegesen kifizetett, szabályszerűen igazolt kiadás minősül.

Amennyiben az őstermelő olyan termék vagy szolgáltatás ellenértéke alapján kíván költséget elszámolni, amelynek értékesítője, illetve nyújtója az Általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvényben (*Továbbiakban: Áfa tv., szerkesztő megjegyzése*) meghatározott bizonylat kiállítására kötelezett, akkor a kiadás igazolására kizárólag az Áfa tv. szerinti bizonylat (ide nem értve a nyugtát) alkalmas, egyébként a kiadás

Magyarország-Horvátország
IPA Határon Átnyúló Együttműködési Program

Project ID	HUHR/1101/1.2.3/0001
Acronym	PANNON FLAVOURS
Project Title	Development of cross-border gastronomy routes in the Pannonian Basin

igazolására kizárólag az a bizonylat alkalmas, amely tartalmazza a költség összegének megállapításához szükséges valamennyi adatot (így például a kiadás összegét és pénznemét) is. /Az Áfa tv. teljes terjedelmében az alábbi linken tekinthető meg: http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A0700127.TV/

Egyéb esetekben a kiadást olyan bizonylattal kell igazolni, amely tartalmazza a költség összegének megállapításához szükséges valamennyi adatot. Erre alkalmas lehet például az adásvételi szerződés.

Nem minősül elismert költségnek - ha törvény másként nem rendelkezik - a magánszemély személyes vagy családi szükségletét részben vagy egészben kielégítő termék, szolgáltatás megszerzésére fordított kiadás, vagy olyan vagyontárgy megszerzésére, fenntartására, üzemeltetésére, felújítására, karbantartására fordított kiadás, amely nem a jövedelemszerző tevékenységgel kapcsolatos, vagy - ha a törvény kivételt nem említ - akár részben is, a magánszemély személyes vagy családi szükségletének kielégítését célozza.

Az előzőektől eltérően, az őstermelő lakásától elkülönített telephelyen vagy egyébként más, a lakáson kívüli helyen folytatott tevékenység ellátásának feltételeként (ideértve az egészséget nem veszélyeztető munkavégzés feltételeit is) a tevékenység ellátásának hatókörében szükséges dologgal (eszköz, berendezés, jármű, munkaruházat stb.), szolgáltatással (világítás, fűtés stb.) összefüggő kiadás akkor is elismert költség, ha a dolog, a szolgáltatás személyes szükséglet kielégítésére is alkalmas, és a tevékenység hatókörében történő hasznosítás, használat, igénybevétel mellett egyébként az igénybevétel során nem zárható ki a magáncélú hasznosítás, használat, igénybevétel, kivéve, ha a törvény a hasznosítást, használatot, igénybevételt vagy annak lehetőségét adóztatható körülményként határozza meg. Ugyancsak az említett rendelkezéstől eltérően, elismert költség a tevékenységhez jogszabály vagy nemzetközi szerződés rendelkezése alapján kapott, bevételnek minősülő támogatás jogszerű felhasználásával teljesített kiadás akkor is, ha a kiadás részben a magánszemély személyes vagy családi szükségletét szolgálja (ha azonban a támogatás csak részben nyújt fedezetet az ilyen kiadásra, akkor e rendelkezés alapján az csak a támogatásból fedezett rész mértékéig vehető figyelembe elismert költségként).

Magyarország-Horvátország
IPA Határon Átnyúló Együttműködési Program

Project ID	HUHR/1101/1.2.3/0001
Acronym	PANNON FLAVOURS
Project Title	Development of cross-border gastronomy routes in the Pannonian Basin

Az őstermelői tevékenységet kezdő magánszemély a legfeljebb 3 évvel korábban felmerült és az e tevékenységének megkezdését megelőzően még nem érvényesített, igazolt kiadásait – feltéve, hogy azok a megkezdett tevékenységhez kapcsolódnak – a kezdés évében költségként számolhatja el, továbbá a tárgyi eszközök, nem anyagi javak értékcsökkenési leírását megkezdheti.

Az 1995. évi CXVII. személyi jövedelemadóról szóló törvény 3. számú melléklete szerint **költségnek minősül** többek között:

- az alkalmazottak részére kifizetett bér és annak közterhei;
- az alkalmazottnak a munkaszerződés (vagy jogszabály) alapján járó, a munkáltatót kötelezően terhelő juttatás, kifizetés;
- a gazdasági épület bérleti díja;
- a fűtés, világítás, technológiai energia költsége, a telefon, telefax, mobiltelefon használati díja azzal, ha a lakás és a telephely nem különül el műszakilag, akkor a tevékenységgel arányosan lehet a kiadásokat figyelembe venni az adott költségre jellemző mértékegység (m², m³, nap) alapulvételével; Amennyiben a lakás és a telephely műszakilag nem elkülönített, akkor a házastárs nevére kiállított közüzemi számlák is figyelembe vehetők a költségelszámolás során.
- az internet használat díja azzal, ha a használat csak részben szolgálja a tevékenységet, akkor annak a 30 százaléka, elektronikus bevallás benyújtására kötelezett őstermelő esetében pedig annak 50 százaléka;
- a kizárólag üzemi célt szolgáló tárgyi eszközök, nem anyagi javak értékesítése (ideértve a selejtezést, a megsemmisülést, az ellenszolgáltatás nélküli átengedést is) esetén az értékesítés időpontjáig még el nem számolt értékcsökkenési leírás összege, az értékcsökkenési leírásból kizárt tárgyi eszközök (nem anyagi javak) értékesítése esetén a nyilvántartásba vett beruházási költség;
- vetőmag bértermelés, bérnevelés, bérhizlalás, kihelyezett állattartás esetén a termék vagy állat kihelyezéskori értéke, valamint a bértermeltető által biztosított takarmány stb. értéke is a felvásárlási okirathoz csatolt elszámolás alapján;

Magyarország-Horvátország
IPA Határon Átnyúló Együttműködési Program

Project ID	HUHR/1101/1.2.3/0001
Acronym	PANNON FLAVOURS
Project Title	Development of cross-border gastronomy routes in the Pannonian Basin

- az állami költségvetésbe, a központi alapokba, a helyi önkormányzatoknak – a tevékenységgel összefüggésben – befizetett adó (a saját jövedelem után befizetett személyi jövedelemadó kivételével), az illeték, a hatósági díj, a vám, a vámkezelési díj, a perköltség, a kötbér, a késedelmi kamat, az önellenőrzési pótlék;
- a tevékenységgel összefüggésben kifizetett vagyon, felelősség-, kockázati élet-, balesetbiztosítás díja;
- a saját részre vagy az alkalmazottak részére vásárolt munkaruha, védőeszköz, a munka-, a baleset- és a környezetvédelmi berendezés beszerzésére fordított kiadás;
- a köztestület számára tagdíj vagy annak megfelelő jogcímen fizetett összeg, továbbá az őstermelői tevékenységgel kapcsolatos érdekképviselési feladatot is ellátó társadalmi szervezet számára tagdíj címén fizetett összeg;
- a reklámköltség;
- üzleti utazás esetén az utazásra, a szállás díjára fordított kiadás, külföldre történő üzleti célú utazás esetén napi 15 euro;
- az úthasználati díj az úthasználatra jogosultság időszakában a díjköteles útszakaszon történt üzleti célú futásteljesítmény arányában.

3.2.3. Az egyéni vállalkozói tevékenységből származó bevételek

A leggyakrabban előforduló egyéni vállalkozói bevételeket az Szja tv. 10. számú melléklete tartalmazza. Ezek a következők:

- az értékesített áru, szolgáltatás, termék ellenértékeként vagy ezek előlegeként kapott összeg, vagyoni érték,
- a kizárólag üzemi célt szolgáló tárgyi eszközök, nem anyagi javak, anyag, félkész termékek értékesítésének ellenértéke vagy a szokásos piaci érték (ha ez a magasabb), ha annak előállítási, beszerzési költségét a vállalkozó
- bármelyik évben költségként elszámolta, vagy értékcsökkenési leírást számolt el,
- a kapott kamat, a kötbér, a késedelmi kamat, a bírság, a büntetés címén kapott összeg, valamint ezek visszatérítése,

Magyarország-Horvátország
IPA Határon Átnyúló Együttműködési Program

Project ID	HUHR/1101/1.2.3/0001
Acronym	PANNON FLAVOURS
Project Title	Development of cross-border gastronomy routes in the Pannonian Basin

- felvett támogatás (ha a támogatás cél szerinti felhasználásával kapcsolatos kiadásait a költségei között számolta),
- az előállított vagy vásárolt terméknek, végzett vagy vásárolt szolgáltatásnak a szokásos piaci értéke, ha azokat az egyéni vállalkozó saját célra felhasználta vagy ellenszolgáltatás nélkül másnak átengedte, ha ezekkel kapcsolatban bármely évben költséget számolt el, azzal, hogy nem kell bevételnek tekinteni, ha a kiadásokkal az összes költségét arányosan csökkenti, vagy a terméket adófizetési kötelezettség mellett nyújtja a magánszemélynek, vagy közadakozás címén nyújtja,
- a 100 ezer forint feletti egyedi beszerzési értékű tárgyi eszköz korábban egy összegben költségként elszámolt beszerzési értékének a törvényben meghatározott hányada (amelyet az átadás időpontjától függően kell meghatározni) kivéve, ha az átadás adókötelezettség mellett történik a káreseménnyel kapcsolatosan kapott kártérítés, kártalanítás,
- a biztosításból kapott érték, ha a biztosítási díjat költségként számolta el,
- a kerekítési szabályok alkalmazása során keletkezett többletjövedelem,
- vállalkozói tevékenység keretében ingatlan, vagyoni értékű jog átruházásából származó ellenérték – különösen az eladási ár, a cserében kapott dolog szokásos piaci értéke

Az Szja tv. rendelkezik a vállalkozói bevétel korrigálásáról is. A jogszabályi rendelkezések meghatároznak mind vállalkozói bevételt csökkentő, mind növelő tételeket. Korlátozóként tartalmazza a törvény a bevételt csökkentő tételek kapcsán, hogy azok összege nem haladhatja meg a bevételek összegét.

A vállalkozói bevételt csökkentő tételek:

- A legalább 50 százalékban megváltozott munkaképességű alkalmazott foglalkoztatása esetén személyenként havonta az ilyen alkalmazottaknak kifizetett bér, de legfeljebb az adott hónapra érvényes minimálbér összege.
- Szakképző iskola tanulóival kötött tanulószerveződés alapján folytatott gyakorlati képzés esetén minden megkezdett hónapban a minimálbér 24 százaléka, illetve a

Project ID	HUHR/1101/1.2.3/0001
Acronym	PANNON FLAVOURS
Project Title	Development of cross-border gastronomy routes in the Pannonian Basin

szakképző iskolával kötött megállapodás alapján folytatott gyakorlati képzés esetén minden megkezdett hónapban a minimálbér 12 százaléka,

- A fenti szakmunkástanuló sikeres szakmai vizsgája után történő továbbfoglalkoztatása, korábban munkanélküli személy foglalkoztatása, a szabadságvesztésből szabaduló a szabadulást követő 6 hónapon belül foglalkoztatása, illetve a pártfogó felügyelet hatálya alatt álló személy alkalmazottként történő foglalkoztatása ideje alatt, de legfeljebb 12 hónapon át befizetett szociális hozzájárulási adó összege.
- Az egyéni vállalkozó tevékenységi körében végzett alapkutatás, alkalmazott kutatás, kísérleti fejlesztés folytatása érdekében az adóévben elszámolt költség vagy (választás alapján), ha a kiadás beruházásként történt az értékcsökkenés címén elszámolt összeg. Mindkét esetben feltétel, hogy e kiadások forrása nem támogatás és nem közvetlenül vagy közvetve társasági adóalanytól, egyéni vállalkozótól vásárolt K+F szolgáltatás ellenértéke volt.
- 2015.január 1-jétől új vállalkozó bevételt csökkentő tételként jelenik meg az alábbi rendelkezés: A 250 főnél kevesebb alkalmazottat foglalkoztató egyéni vállalkozó esetén évi 30 millió forint, de legfeljebb a kisvállalkozói kedvezmény, azzal, hogy a kedvezmény a törvényben meghatározottak szerint támogatásnak minősül.
- A kisvállalkozói kedvezmény azon egyéni vállalkozások esetén érvényesíthető, amelyek 250 főnél kevesebb alkalmazottat foglalkoztatnak. A kedvezmény összege legfeljebb évi 30 millió forint, és nem lehet több mint a vállalkozói bevételnek a vállalkozói költséget meghaladó része. A kedvezmény a korábban még használatba nem vett, a vállalkozási tevékenységet közvetlenül szolgáló kizárólag üzemi célú tárgyi eszközök, nem anyagi javak együttes beruházási költsége, továbbá a vállalkozást közvetlenül szolgáló ingatlan felújítási költsége (ha volt az adóévben). A vállalkozási tevékenységet közvetlenül szolgáló tárgyi eszköznek minősül a személygépkocsi is, ha a vállalkozó a kedvezmény érvényesítése utáni 4 évben a kocsi után cégautóadót fizet, vagy ha személygépkocsibérbeadó vagy személyszállító tevékenységéhez (és csak ahhoz) használja fel. Üzemkörön kívüli ingatlannak számít az, amelyik nincs a vállalkozói tevékenységgel közvetlen összefüggésben (pl.: az üzemen belüli lakóépület vagy jóléti intézmény).

Magyarország-Horvátország
IPA Határon Átnyúló Együttműködési Program

Project ID	HUHR/1101/1.2.3/0001
Acronym	PANNON FLAVOURS
Project Title	Development of cross-border gastronomy routes in the Pannonian Basin

- A fejlesztési tartalék összege, azonban legfeljebb a bevételek költségeket meghaladó részének 50 százaléka, de maximum 500 millió forint (az adóbevallásban tájékoztató adatként fel kell tüntetni). A fejlesztési tartalékot a lekötést követő három adóévben akkor lehet a nyilvántartásból kivezetni, ha kizárólag üzemi célt szolgáló eszköz megszerzésére vagy előállítására fordítja, kivéve, ha a kivezetett rész után megállapítja a jövedelemadó terheket. Ha a fent említett határidőn belül nem valósul meg a feloldás, akkor az adókat késedelmi pótlékkal növelten kell megfizetni. A fejlesztési tartalékról, és annak változásáról nyilvántartást kell vezetni, amelyből megállapítható a kivezetett összeg, az alapul szolgáló kiadás teljesítésének időpontja és összege, illetve a felmerülő fizetendő adó és késedelmi pótlék összege. Létszámbővítéshez kapcsolódó csökkentő tétel azon vállalkozók esetén, akik az adóév első napján (vagy a tevékenység kezdetekor) 5 főnél kevesebbet alkalmaznak, amennyiben növelik a foglalkoztatotti létszámot és az év végével nincsen köztartozásuk. A kedvezmény mértéke az átlagos foglalkoztatotti létszám emelkedésének és az év elején érvényes havi minimálbérnek az évesített szorzata.

A vállalkozói bevételt növelő tételek:

- Az átlagos állományi létszám csökkenése esetén a csökkenés és a minimálbér évesített összegének szorzataként kiszámított összeg 1,2-szerese de legfeljebb az összes korábban (a foglalkoztatottak csökkenését megelőző három évben) igénybe vett foglalkoztatási kedvezmény 1,2-szerese.
- Egyéni vállalkozói tevékenység megszüntetése esetén az összeggel, amelyet korábban még nem kellett bevételként figyelembe venni.
- Az adóalapot nem érintő bevételként nyilvántartott készletérték, ha az egyéni vállalkozó átalányadózást, Evá-t, vagy KATA-t választott korábban, és visszatér a vállalkozói jövedelem szerinti adózásra;
- Az Eva tv. hatálya alá történő áttérés esetén az egyéni vállalkozót megillető azon ellenérték, amelyről kiállított számla, egyszerűsített számla szerinti teljesítési időpont megelőzi az eva adóalanyiság első adóévéét.

Magyarország-Horvátország
IPA Határon Átnyúló Együttműködési Program

Project ID	HUHR/1101/1.2.3/0001
Acronym	PANNON FLAVOURS
Project Title	Development of cross-border gastronomy routes in the Pannonian Basin

- A Katv. hatálya alá történő áttérés esetén az egyéni vállalkozót megillető azon ellenérték, amelyről kiállított bizonylat szerinti teljesítési időpont megelőzi a Katv. szerinti adóalanyiság kezdő napját.
- A vagyonrendelő egyéni vállalkozó által létrehozott bizalmi vagyonkezelési szerződés keretében a vagyonkezelő tulajdonába adott készletek szokásos piaci értéke.

3.2.4. Az egyéni vállalkozó költségei

Az egyéni vállalkozó az Szja tv. 4. és 11. számú mellékletében foglaltaknak megfelelően számolhat el költséget vállalkozói bevételével szemben. A jogszabály alapján kizárólag a vállalkozói tevékenységből származó bevételének megszerzése vagy a jövedelemszerzési tevékenység folytatásának érdekében felmerült kiadások számolhatóak el költségként. Ezen túlmenően további kritériumot határoz meg az Szja tv. a költségelszámolás kapcsán. miszerint a bevétellel szembeállított költséget az általános forgalmi adóról szóló törvény szerinti bizonylattal kell igazolni, amennyiben olyan terméket vagy szolgáltatást vásárol, amelynek eladója bizonylat átadására kötelezett. Abban az esetben viszont, ha nem kötelezett az eladó bizonylat kibocsátására, akkor más bizonylattal kell alátámasztani a költségelszámolást, így például szerződéssel.

Az egyéni vállalkozók esetén alapvetően a pénzforgalmi szemlélet érvényesül, vagyis a kifizetés időpontja a mérvadó e tekintetben. Vannak azonban olyan esetek is, amikor ettől eltér a jogszabály, és így előfordulhat, hogy másik adóévben kerülhet sor az adott költségek érvényesítésére.

Az egyéni vállalkozó a következőket számolhatja el költségként:

- A vállalkozói kivét – önálló tevékenységből származó jövedelemnek minősül, vele szemben költség egyéb levonás nem érvényesíthető - és annak közterhei.
- A bevétel megszerzésével közvetlenül összefüggő kiadások (pl. anyag- és árubeszerzés), az adott előleg.
- A tárgyi eszközök és nem anyagi javak értékcsökkenési leírása.
- A vállalkozói tevékenység kezdő évében a tevékenység megkezdését megelőző három évben beszerzett és a tevékenységhez felhasznált anyag- és árukészlet beszerzésére fordított, korábban el nem számolt költség, valamint egyéb kiadás,

Magyarország-Horvátország
IPA Határon Átnyúló Együttműködési Program

Project ID	HUHR/1101/1.2.3/0001
Acronym	PANNON FLAVOURS
Project Title	Development of cross-border gastronomy routes in the Pannonian Basin

illetve elkezdheti a tevékenység megkezdése előtti három évben beszerzett tárgyi eszközök és nem anyagi javak értékcsökkenési leírását. Amennyiben a vállalkozó több tevékenységet végez, akkor eldöntheti, hogy melyikkel szemben számolja el a költségeket, a költség azonban nem osztható meg az egyes tevékenységek között.

Az egyéni vállalkozói tevékenységgel kapcsolatosan jellemzően elforduló költségek az Sza tv. 11. számú mellékletében találhatóak. Ezek közül a leggyakrabban az alábbi kiadások merülhetnek fel az egyéni vállalkozók tekintetében:

- az anyag- és árubeszerzésre, göngyöleg beszerzésére, szállításra fordított összeg, adott előleg.
- kizárólag üzemi célt szolgáló tárgyi eszközök, nem anyagi javak beszerzési, előállítási költsége, ha az nem haladja meg a 100 ezer forintot, továbbá ezek zavartalan, folyamatos működését biztosító javítási, karbantartási munkálatokra fizetett összeg,
- az alkalmazottak bére és ezek közterhei,
- a 16. életévét betöltő segítő családtag juttatása és annak közterhei,
- az a biztosítási díj, amelynek biztosítottja alkalmazott vagy az alkalmazott részére fizetett önkéntes kölcsönös biztosítópénztárba való befizetés és közterhei,
- a köztisztviselői tagdíj vagy érdekképviselői szervezetnek kifizetett tagdíj,
- a vállalkozási tevékenységgel összefüggő biztosítási díj,
- a kötelezően fizetendő adók és egyéb közterhek (kivéve, ha az tárgyi eszköz beszerzési árának része),
- felvett hitelre fizetett kamat (kivéve, ha tárgyi eszköz beszerzési árának része),
- üzlet, műhely, gazdasági épület, iroda bérleti díja, a fűtés, a világítás és a technológiai energia költsége (ha a lakástól nem elkülöníthető, akkor a tevékenységgel arányos rész),
- a telefon, rádiótelefon, telefax, cb-rádió, telex, internet díja valamint ezek beszerelésének díja (ha a lakás és atelephely nem elkülöníthető, akkor az internethasználat 50%-a és a telefon árának és beszerelési díjának 50 százaléka) – a házastárs nevére szóló számla is elfogadható,
- munkáltató által a munkavállalónak adómentesen adható munkaruházat költsége,

Magyarország-Horvátország
IPA Határon Átnyúló Együttműködési Program

Project ID	HUHR/1101/1.2.3/0001
Acronym	PANNON FLAVOURS
Project Title	Development of cross-border gastronomy routes in the Pannonian Basin

- az úthasználat díja az üzleti célú használat arányában, a megfizetett cégautóadó,
- magánszemélynek nem pénzben jutatott vagyoni érték és azok közterhei,
- hivatali üzleti utazás esetén az utazás, szállás költsége,
- az egyéni vállalkozó által képzésre fordított összeg (ide nem értve az iskolarendszerű képzéssel összefüggő kiadást),
- vállalkozói kivét.

3.3. A Nemzeti Fogyasztóvédelmi szerv ellenőrzési tevékenysége

A piacfelügyelet célja a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság honlapja szerint, hogy a forgalomba szánt vagy forgalmazott termékek megfeleljenek a vonatkozó jogszabályi előírásoknak, ne jelentsenek veszélyt a személyek életére, egészségére biztonságára, a környezetre, valamint más közérdekekre.

A piacfelügyelet célja továbbá annak biztosítása, hogy a termékek megfeleljenek a vonatkozó európai uniós aktusokban és a hazai jogszabályokban foglalt követelményeknek, ez által a jogszabályok követelményeit kielégítő termékek szabad áramlását. Az előírt követelmények érvényesülését a piacfelügyeleti hatóságok ellenőrzik, akik rendelkeznek a tevékenységük ellátásához szükséges jogosultságokkal.

A piacfelügyeleti hatóságok feladat- és hatáskörüket függetlenül, pártatlanul és elfogulatlanul, a jóhiszeműség és a tisztesség elvének figyelembevételével végzik, eljárásuk során együttműködnek a gazdasági szereplőkkel, intézkedéseik hatékonyak, arányosak és kellően visszatartó erejűek.

A piacfelügyeleti hatóságok jogosultak bármely termék biztonságosságát, megfelelőségét, illetve dokumentációját ellenőrizni, továbbá jogosultak laboratóriumi vizsgálat céljából mintát venni, az érintett gazdasági szereplő székhelyére, telephelyére belépni, illetve a szükséges információkat és dokumentációkat a gazdasági szereplőktől bekérni, illetőleg a gazdasági szereplőket nyilatkozattételre felhívni. A súlyos veszélyt jelentő terméket a piacfelügyeleti hatóságok lefoglalhatják, megsemmisíthetik, illetve elrendelhetik azok forgalomból történő kivonását és/vagy visszahívását. Magyarországon elsődlegesen a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság felelős a piacfelügyeleti tevékenység ellátásáért, amelynek keretében a Hatóság a területi

Magyarország-Horvátország
IPA Határon Átnyúló Együtműködési Program

Project ID	HUHR/1101/1.2.3/0001
Acronym	PANNON FLAVOURS
Project Title	Development of cross-border gastronomy routes in the Pannonian Basin

fogyasztóvédelmi felügyelőségekkel együtt ellenőrzi a fogyasztási cikkek biztonságosságát és megfelelőségét.

A hatóság piacfelügyeleti tevékenysége az alábbiakra terjed ki:

- a termékek és szolgáltatások biztonságának ellenőrzése;
- a vegyipari termékek minőségének ellenőrzése;
- laboratóriumi vizsgálatok végzése az NFH két akkreditált laboratóriumában;
- a RAPEX rendszerrel kapcsolatos feladatok ellátása, mint nemzeti kapcsolattartó pont;
- a Központi Piacfelügyeleti Információs Rendszer működtetése.

Amennyiben a hatóság megállapítja a vonatkozó jogszabályi rendelkezések megsértését, akkor:

- előírhatja, hogy a gazdasági szereplő hagyjon fel a jogsértéssel;
- megtilthatja a jogsértő magatartás folytatását;
- kötelezheti a gazdasági szereplőt a hiányosságok megszüntetésére;
- megtilthatja vagy feltételhez kötheti a termék forgalmazását;
- elrendelheti a fogyasztók életére, egészségére és biztonságára veszélyt jelentő termék forgalomból történő kivonását, adott esetben megsemmisítését, valamint
- bírságot szabhat ki.

A Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság a nemzeti fejlesztési miniszter által jóváhagyott ellenőrzési és vizsgálati programja alapján 2015-ben az alábbi tárgykörökben tart ellenőrzéseket és vizsgálatokat:

Kiemelt ellenőrzések és vizsgálatok

- Az általános kereskedelmi feltételek, árfeltüntetés és árfelszámítás átfogó vizsgálata, különös tekintettel az áruházláncok akciós ajánlataira
- A szavatossággal, jótállással kapcsolatos fogyasztói kifogások intézésének ellenőrzése, valamint fogyasztói igények érvényesítésére vonatkozó megtévesztő kereskedelmi gyakorlatok kiszűrése
- Az árubemutatóval egybekötött termékértékesítési tevékenység ellenőrzése

Magyarország-Horvátország
IPA Határon Átnyúló Együttműködési Program

Project ID	HUHR/1101/1.2.3/0001
Acronym	PANNON FLAVOURS
Project Title	Development of cross-border gastronomy routes in the Pannonian Basin

- A 18. életévet be nem töltött személyek védelmét szolgáló jogszabályoknak való megfelelés ellenőrzése, különös tekintettel az alkoholtartalmú italokkal és dohánytermékkel történő kiszolgálás ellenőrzés vonatkozásában
- Az idegenforgalmi főszezonban végzett kereskedelmi és szolgáltatási tevékenységek ellenőrzése, különös tekintettel a rendezvényekre kitelepült egységekre és a taxi-szolgáltatás ellenőrzésére

Szolgáltatás-ellenőrzési területek

- A reklámtevékenység átfogó ellenőrzése, különös tekintettel a megtévesztő kereskedelmi gyakorlatokra és az egészségtudatosságot befolyásoló állítások valóságtartalmára
- Az elektronikus kereskedelmi tevékenység jogszerűségének ellenőrzése
- A fogyasztói csoportok szervezésének tilalmát kimondó rendelkezések megtartásának ellenőrzése
- Szálláshellyel kapcsolatos megtévesztő kereskedelmi gyakorlatok feltárása a nemzeti tanúsító védjegyrendszer tükrében

Laboratóriumi vizsgálatok

- Probiotikus és egyéb étrend-kiegészítők és pezsgőtabletták vizsgálata
- Csokoládék vizsgálata a megtévesztő jelölés tükrében
- Diétás étrendhez illeszkedő, illetve "mentes" élelmiszerek vizsgálata a megtévesztő jelölés tükrében
- Szezonális – nyári és téli időszakban jellemző – termékek vizsgálata

